

Safahat / Köse İmam

- Kardeşim Ali Şevki Efendi Hoca'ya -

İlmi az, görgüsü çok, fıtratı yüksek bir imam
Tanırım ben, ki hayâtında tanıtmıştı babam.
“Kim bilir; şimdi ne âlemde benim şanlı Köse'm;
Görmedim üç senedir, bâri gidip bir görsem...”
Diyerek, dün gece güç hâl ile buldum evini.
Koca insan; ne şetâretle kabul etti beni:
– Gel ayol gel, Hocasâdem, bizi ihyâ ettin...
Ne kerâmetçe tesâdüf; seni andıktı demin.
Kahveler, nargileler, enfiyeler, şerbetler,
Rûhu lebrîz-i safâ eyleyecek sohbetler,
Hepsi mebzûl idi mecliste. Ne a'lâ; derken,

Kapı şiddetle çalınmaz mı?

– Bakın kim? Zâten

Ev değil, han gibi bir şey; gece gündüz işler...

Gönderin kahveye, Âsım, gelen erkekse eğer.

– Ahmed'in annesi gelmiş...

– Nasıl Ahmed, oğlum?

– Hani bizdeydi bugün...

– Ha! Küçük Ahmed... Ma'lûm.

Bize âid değil öyleyse... Haber ver içeri.

– Gir dedim, istemiyor; “Sen bana gönder pederi!”

Diye ısrar ediyor.

– Girsene, hemşîre hanım!

– Varmayın üstüme!

– Nen var a kuzum; anlayalım?..

– Ne kafam kaldı dayaktan, ne gözüm, hep şişti;

Karşı koysaydım eğer mutlak işim bitmişti.

Ağladım, merhamet et, yapma dedim... Kim

dinler.

Boşamakmış beni dünden beri efkârı meğer.

Üç çocuk annesi, emzikli kadın tek başına,

Koca berhâneyi silsin de, süpürsün de sana,

Yine sen bilmeyerek zâlim onun kıymetini,

Dene bîçârede kalkıp kolunun kuvvetini!

– Dur kızım; ağlama sen, şimdi haber

gönderirim;

Karı dövmek ne kolaymış, ona ben gösteririm!

Çağırın bekçiyi...

– İhsan Bey’i bildin ya, Memiş?

Hadi git şimdi getir...

– Kahvede yok,

– Evde imiş;

Şimdi gelsin...

– Gelemem, kendisi gelsin, dedi.

– Ya!

Ben gidersem iyi kaçmaz. Hadi git söyle ona:

Şimdi gelsin...

– Ne kibarlık bu beyim? Bir da’vet,

Yetmiyor, öyle mi?

– Yorgundum efendim de...

– Evet,

Haber aldık... O fakat sizce büyük bir şey mi?

On kadın dövse yorulmaz, benim İhsan Bey'imi,
Bilirim ben ne tosundur.

– Hoca, bak, ben kızarım.

Size haltetme düşer... Dövmüş isem, kendi
karım.

Keyfim ister döverim, sen diyemezsin: "Dövme!"

Misaller, örnekler Kayıp, bilinmeyen Din
kaideleri

Bu, tecâvüz sayılır doğrusu haysiyyetime...

– Hangi haysiyyetin oğlum? O da varmış desene.

Beyimin şimdiki haysiyyet-i mevhûmesine

Diyecek yok... Yalınız rahat ararlarsa eğer,

Böyle külfetli kuyûd altına hiç girmeseler!

– Sen imam, saçmalıyorsun... Yetişir artık dur.

Beni ısrâr ile da'vetteki maksad bu mudur?

– Haremin geldi demin ağlayarak, sızlayarak...

– Gözü çıksın domuzun, patlasın isterse bırak!

– Döveceksin, ne boşarsın? Boşadın, dövmek ne?

Hem günah, hem de ayıp...

– Bakma onun sen sözüne,

Ne domuzdur onu bilsen!

– Nesi var, hırsız mı?

Yoksa yüzsüz mü?

– Değil hiçbiri... Lâkin canımı
Sıktı akşam “Edemem, üstüme evlenme!” diye.
Ne demek! Dörde kadar evlenir erkek, demeye
Kalmadan başladı şirretliğe... Kızmaz mı kafam?
– Kustuğun herzeyi yutsun diye, hey sersem
adam!
Dövüyorsun, boşuyorsun elin öksüz kızını...
Haklı bir kerre ya! İnsan boşamaz haksızını.
– Boşamaz? Amma da yaptın! Ya Şerîat ne için
Bize evlenmeyi tâ dörde kadar emr etsin?
İki alsam ne çıkar sâye-i hürriyyette?
Boşamışsam canım ister boşarım elbette.
İşte meydanda Kitap. Hem alırız, hem boşarız.
– Dara geldin mi, Şerîat! Sus ulan iz’ansız!
Ne zaman câmi’e girdin? Hani tek bir hayrın?
Bir kızılbaşla senin var mıdır ayrın, gayrın!
Ağzı meyhâneye rahmet okuturken, hele bak,
Bana gelmiş de Şerîatçi kesilmiş... Avanak!
Hangi bir seyyie yok defter-i a’ mâlinde ?
Seni dünyâda gören var mı ayık hâlinde?
Müslümanlık’ta Şerîat bunu emretmiş imiş:
Hem alır, hem de boşarmış; ne kadar sâde bir iş!
Karı tatlîki için bak ne diyor Peygamber:
“Bir talâk oldu mu dünyâda, semâlar titrer!”
İki evlense ne varmış! Bu yenir herze midir?
Vâkıâ ba’zen olur, dörde kadar evlenilir...
Bu kimin harcı, a sersem, hele bir kerre düşün!

Tek kadın çok sana emsâl olan erkekler için.
Hani servet? Hani sıhhat? Ne ararsan, mefkûd ;
Tamtakır bir kese var ortada, bir sıska vücûd!
Sen duâ et ki “Şerîat” demiyor evde karın!
Yoksa, boynunda bugün zorca gezerdin yuların!
Karı iş görmeyecek; varsa piçin bakmayacak;
Çamaşır, tahta, yemek nerde? Ateş yakmayacak.
Bunların hepsini yapmak sana âid “Şer’an!”
Çocuk emzirmeye hattâ olacak bir süt anan!
“Boşarım, evlenirim” bahsini artık kapa da,
Hak ne verdiyse yiyip hoş geçinin bir arada.
Al götür haydi!..

Kızım, gel!.. Hele bak, gel, diyorum!
Hatırım yok mu? İnatlık iyi olmaz, yavrum...
Söyledim yapmayacak bir daha. Mahcûb olmuş...
Böyle şeyler olağandır...

– Ne desem hepsi de boş!

Bu benim alnıma bir kerre yazılmış...

– Öyle.

– Gazı gösterezene Âsım! Gidiniz devletle.

* * *

Gittiler neyse... Duâ et ki ucuz kurtuldun;
Ba’zı da’vâlar olur, kış gecesinden de uzun!
Dinledin, gördün a oğlum. Ne bozuk terbiyemiz!
Ne yapıp yapmalı, insanlığı öğretmeliyiz.
Şu bizim halkı uyandırmadadır varsa felâh ;

Hangi bir millete baksan uyanık... Çünkü: Sabah!
Hele bîçâre Şerîat'le nasıl oynanıyor!
Müslümanlık bu mu yâhû? diye insan yanıyor.
Gölgesinden bile korkup bağırان bir ödle,
Otuz üç yıl bizi korkuttu "Şerîat!" diyerek.
Vahdetî muhlisiniz , elde asâ çıktı herif,
Bir alay zabiti kestirdi. Sebep: "Şer'-i Şerîf!"
Karı dövmüş, boşamış... "Emr-i İlâhî" ne denir!
Bunların hepsi, emîn ol ki cehâlettendir.
Bana sor memleketin hâlini ben söyleyeyim:
Bir imam çünkü, bilir evleri... Hâ bir de, hekim.
Gel nikâh kıy, demesinler, diye ba'zen kaçarım...
Düğün olmaz mı, gelirler de bütün komşularım:
Yine kondun hoca! derler, onu bilmezler ki,
Daha memnûn olacaktım o düğünsüz belki.
Zerde karşımda durur kanlı yemek tavrıyla;
Öksüz ağlar sanırım çalgıyı duydum mu, hele!
Bu neden? Çünkü nikâhın sonu er geç boşamak,
Yâhud akşamki gelenler gibi hırgür yaşamak!
Düğün olsaydı ne a'lâ idi tek bir perde;
Ayrılık faslı da var sonra bunun, mahkemedede!
Ne kadınlar, ne sefâlet doğuranlar görürüz;
İşte binlerce çocuk, hem baba sağ, hem öksüz!
Üç sınıf halka içim parçalanır, hem ne kadar!
İhtiyarlar, karılar, bir de küçükler; bunlar
Merhamet görmeli, yüz görmeli insanlardan;
Yoksa, insanlığı bilmem nasıl anlar insan?

Sözü bir parça uzattımsa da, oğlum, affet...
Hasbihâl etmek için başka adam yok ki... Evet,
Kimse söyletmiyor artık bizi, bak sen derde;
“Mürteci’ !” damgası var şimdi bütün ellerde.
Bir fenâlık görerek, yapma desen, alınına tâ,
İniyor hatt-ı celîsiyle Hamîdî tuğra!
İşte gördün ya, herif “sâye-i hürriyyette”
Diyerek, başlamak üzreydi hemen tehdîde!
Eskiden vardı ya meydanda gezen ipsizler:
Hani bir “sâye-i şâhâne” çekip her şeyi yer!
Onların birçoğu ahrâr-ı izâm oldu bugün;
Mürteci’, nah kafa, bizler... Kerem et; hâli düşün!
Bu cehalet yürümez; asra bakın: Asr-ı ulûm !
Başlasın terbiyeniz, âilelerden oğlum.
Sâde hürriyeti i’lân ile bir şey çıkmaz;
Fikr-i hürriyeti hazm ettiriniz halka biraz.